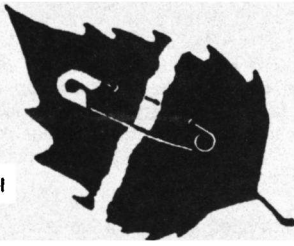

1995 - Europees Natuurbeschermingsjaar én Thysejaar

Gerard Ouweneel

De Raad van Europa riep 1995 uit tot Natuurbeschermingsjaar. U hebt daarvan wellicht tot dusver weinig gemerkt en, belangrijker, evenmin zal de natuur in ons werelddeel er paf van staan. Althans terugkijkend, lieten het Natuurbeschermingsjaar 1970 en het Wetlandjaar 1976 geen onuitwisbare indruk na: een manifestatie, kostbaar uitgevoerde kleurenfolders en door hooggeplaatsten uitgesproken voordrachten 'wat zou moeten gebeuren...' Waarna het obligate trio glas, plas en de zaak lieten als die was. In Nederland zouden in 1995 voor natuurbescherming helemaal baanbrekende zaken moeten plaatsvinden. Omdat wij ook nog eens een Thysejaar vieren: vijftig jaar geleden stierf de mentor van onze natuurbescherming: dr. Jac. P. Thyse. Maar veel baanbrekend en grensverleggend tekent zich nu niet af. Integendeel.

Heb ik het mis of heeft Den Haag het in 1990 met veel beloftevolle retoriek gelanceerde Natuurbeleidsplan al weer geruisloos bijgezet in het bomvolle nota-archief? Via het Natuurbeleidsplan dacht de regering met haar natuurbeschermingsveren te kunnen pronken door aan te kondigen dat in 25 jaar zich een netwerk van natuurterreinen over de natie zou uitstrekken. Welnu, vijf jaar zijn voorbij en dat degeen die de 'ecologische hoofdstructuur' in het veld ziet verschijnen, dit melde... Neen, het begrip 'agrarisch natuurbeheer' duikt steeds meer op. Deze trovaille houdt in dat boeren worden geacht een overeenkomst aan te gaan met de Staat der Nederlanden, waarin is geregeld dat tegen vergoeding, men zich beperkingen oplegt bij de bedrijfsvoering, zulks ten gunste van de natuur. Een natuurbeschermingsmethodiek die alles weg heeft van de in 1975 uit de Haagse notadoos getoverde relatienota. En wat hebben de nadien gesloten beheersovereenkomsten opgeleverd aan duurzame natuur? En wat hebben ze gekost? Volgens de Haagse rekenmeesters is 'agrarisch natuurbeheer' goedkoper, welk begrip in barre bezuinigingsstijden natuurlijk heilig is. Bureau Berenschot berekende dat op lange termijn het in eigendom verwerven van gronden voordeliger is. Maar met de hete bezuinigingsadem in de nek heeft 'op lange termijn' in Den Haag weinig draagvlak. En dáárom draait het rond het Binnenhof. Niet in het minst omdat dat draagvlak de tijdsduur bepaalt voor het verblijf in aangenaam pluche.

In het Europees Natuurbeschermingsjaar 1995 en het Thysejaar 1995 dreigt Nederland met zijn 'agrarisch natuurbeheer' dus terug te gaan naar een methodiek die eerder derailleerde. Misschien zou een onverbloemde optimist als Jac. P. Thyse anno 1995 de Nederlandse natuurbeschermers kunnen wijzen op ontwikkelingen waaruit ze moed zouden kunnen putten. Let wel, moed putten uit ontwikkelingen in het veld. Niet uit bellenblazerij van de Haagse notawindhandel.

En Europa? F.C. Prillewitz, oud-directeur Staatsbosbeheer, noemde onlangs wat cijfers. In gemeenschapsverband trekt Europa jaarlijks honderd miljoen gulden uit voor natuurbescherming. Op eerste gezicht wellicht aardig. Maar het is nog geen zeven miljoen per lidstaat van de Europese Unie en minder dan een derde van hetgeen Den Haag jaarlijks voor natuur overheeft. Waarmee is gezegd dat er in het Europese Natuurbeschermingsjaar 1995 vanuit Brussel voor natuur niets hemelbestormends zal komen. Jammer, schrijnend en gênant. Ook in Europees verband ligt de toekomst van de natuur in handen van organisaties die bereid zijn het voortouw te nemen bij het in eigendom verwerven van hetgeen nog aan natuurterrein rest. Gezocht voor de Europese natuur: iemand van het formaat van Jac. P. Thyse.

■ G.L. Ouweneel, Lijster 17, 3299 BT Maasdam.

LITTERATUUR:

Anonymous (1995): 'Natuur in Nederland komt in het gedrang'. NRC-Handelsblad, 25 januari 1995.

Bink, R.J., D. Bal, V.M. van den Berk & L.J. Drazayer (1994): Toestand van de natuur 2. Informatie- en Kenniecentrum Natuur, Bos, Landschap en Fauna, ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

Ouweneel, Gerard (1992): Wanneer de daad bij de nota...? Het Vogeljaar 40: 49-50.

Peters, Bart (1995): Alleen grutto en boer bloeien op in de natuur van Van Aartsen. Opinie, NRC-Handelsblad, 26 januari 1995.

Ruiter, F.G. de (1995): Natuurbescherming Europa 'ernstig' ondergewaardeerd. NRC-Handelsblad, 1 februari 1995.